

Motion till riksdagen 2025/26:3960

av **Birger Lahti m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2025/26:171 en mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2025/26:171 en mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar.

Bakgrund

Propositionen är en del av ett större lagstiftningspaket som regeringen presenterat i syfte att möjliggöra för utbyggnaden av kärnkraft i Sverige. Denna proposition föreslår en process där regeringen, efter en ansökan, får godkänna en kärnteknisk anläggning.

Motivering

Klimatomställningen sker till stor del genom elektrifiering och Sveriges behov av el kommer att öka kraftigt framöver. För att klara den ökade efterfrågan på el behöver vi snabbt bygga ut Sveriges elnät och elproduktion, men Vänsterpartiet avvisar regeringens planer på att bygga ut kärnkraften som en väg ut ur fossilberoendet.

Att bygga ny kärnkraft är inte kostnadseffektivt. Det innebär enorma åtaganden för skattebetalarna och regeringens finansieringsmodell gör så att det är hushållen,

företagen och staten som kommer att bära kostnaderna och riskerna – samtidigt som kraftbolagen garanteras vinster. Dessutom tar det lång tid att bygga ny kärnkraft, vilket innebär att en utbyggnad inte kommer att hinna möta behovet av ökad elektrifiering och minskade utsläpp inom den korta tid vi har på oss. Det ensidiga fokuset på kärnkraft riskerar även att tränga undan den stora investeringsvilja som finns i land- och havsbaserad vindkraft. Vi har under den här mandatperioden sett hur utbyggnaden av vindkraft nästan helt har avstannat och att Sverige nu har blivit sämst i Norden på havsvindkraft.

Utöver att vara dyr och komplicerad har också kärnkraftens energiproduktion många problem med miljö- och hälsopåverkan, sociala konsekvenser och säkerhetsfrågor i hela produktionskedjan, från uranbrytningen till framställningen av kärnbränslet och slutförvaringen av det använda kärnbränslet. Det går heller inte att bortse från att med kärnkraft följer alltid en risk för olyckor.

Gällande förslaget att möjliggöra så att regeringen, efter en ansökan, kan godkänna en kärnteknisk anläggning så är det flera remissinstanser som ifrågasätter lagändringen. Många är skeptiska till om förslaget kommer leda till en tydligare eller mer förutsägbar process och menar att det inte finns ett behov av att ändra nuvarande prövningsprocess. Vänsterpartiet instämmer dels i kritiken, men avvisar framför allt på principiella grunder regeringens förslag att underlätta för kärnkraftens utbyggnad.

Det är tydligt att det har gått prestige i frågan och att regeringen vill bygga ut kärnkraften oavsett kostnad eller nytta. Vänsterpartiet menar att förslaget är ett steg i fel riktning för svensk energipolitik och anser därför att proposition 2025/26:171 en mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar bör avslås. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen tillkänna.

Birger Lahti (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Ida Gabrielsson (V)

Ilona Szatmári Waldau (V)

Kajsa Fredholm (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Malin Östh (V)